Reševanje žab ob Bukovniškem jezeru zahteva tudi premagovanje odpora

Kako prepoznati žabjega samčka

Včasih so bile žabe dobrodošel dodatek na jedilniku domačinov - "'Priklopijo' se na družico in ta jih nosi naokoli. Tipično," o premikanju žab, z nekaj cinizma, ugotavlja ena od reševalk

"Žabe svatbo so imele..." se verjetno še danes učijo po slovenskih osnovnih šolah in vrtcih. A danes se morajo otroci naučiti še kaj drugega. Na primer to, da morajo žabe, preden začno svatovati, najprej prehoditi dolgo pot do vode, pri tem pa prečkati ceste, ki smo jo postavili ljudje. Tako smo v spomladanskem času priča pravim pomorom žab, pa tudi za voznike je lahko cesta, prekrita z žabjimi trupli, precej nevarna.

Andreja Kutin

'Priklopijo' se na družico in ta jih nosi naokoli - žabji štop ali ljubezen?

V Sloveniji za zdaj še nimamo uradno predpisane metodologije za celovito reševanje dvoživk, zato je to prepuščeno različnim civilnim pobudam. V soboto so se v ta namen ob Bukovniškem jezeru na Goričkem zbrali mladi in malo manj mladi ljubitelji živali, ki pa so morali, kljub očitnemu posluhu za naravo, najprej premagati odpor do mrzlih, bradavičastih, in kot se je izkazalo kasneje, tudi poskočnih bitij. Biologinja **Vesna Cafuta,** ki se z dvoživkami ukvarja tako poklicno kot ljubiteljsko, nas poskuša na vse načine prepričati, da žabe niso nevarne in ogabne, pa tudi mit o zelo strupeni koži ne drži popolnoma: "Krastače imajo strupne žleze, a te človeški koži ne morejo škoditi. Ali veste, kako prepoznamo samčka?" In pod nos nam pomoli nedostojno raztegnjenega žabca... Iz varne razdalje iščemo očiten znak, ki bi nam pojasnil spol ubožca, a nekako nismo razmišljali v pravi smeri. "Samček ima na sprednjih nogah značilne oprijemalne blazinice, s katerimi se trdno oprime samice med parjenjem," pojasni Vesna, nas pa skupaj z rdečico zadene "aha efekt". O izjemnih oprijemalnih sposobnostih žabcev preneham dvomiti, ko se eden od ženinov z veselim regljanjem obesi na moj prst in začne mencati z zadnjimi nogami. "To je samo refleks," me potolaži Vesna.

Kot štorklje drobencljamo ob jezu, iščemo žabe, ki jih je treba rešiti izza ograje jezu in pazimo, da ne pohodimo kakšne, ki je že na poti do sosednje mlake. Starejši udeleženci reševalne akcije (predvsem ženske) ugotovijo, da je marsikateremu žabcu trud prihranjen. "'Priklopijo' se na družico in ta jih nosi naokoli. Tipično," z nekaj cinizma ugotovi ena od reševalk. Otroci se na družbeno ureditev žab požvižgajo in tisti, ki še pred desetimi minutami niso želeli niti pomisliti na žabji dotik, jih veselo prenašajo po rokah. Kaj so že tiste žleze? **Marjana Hönigsfeld Adamič** vodja Inštituta Lutra, ki se ukvarja predvsem s preučevanjem vidre, pojasni vlogo žab v prehranjevalni verigi: "Žabe so spomladi glavni vir hrane vidram, ki žabo izluščijo iz kože, pustijo pa tudi glavo in notranje organe. Vidre so na Goričkem kar razširjene in živijo tudi tukaj ob Bukovniškem jezeru."

Popestritev jedilnika

Pa ne samo vidre, tudi prebivalci Goričkega so si nekdaj radi privoščili domače žabje krake. "Jaz jih sicer še nisem poizkusila, a mati mi je pripovedovala, da so jih radi jedli pečene, zraven pa krompir," mi zaupa **Ana Marija,** učiteljica kemije in biologije v Dvojezični osnovni šoli Dobrovnik. Pa sem se že spraševala, zakaj njeni varovanci včasih govorijo kar po madžarsko. Pravzaprav narodna pestrost ob Bukovniškem jezeru ni nič posebnega. Krajinski park Goričko, katerega del je tudi jezero, je namreč del obsežnega varovanega območja, ki sega na Avstrijsko in Madžarsko stran. Tako dobimo en park treh dežel - Örség, Raab in Goričko. In če želimo s kom govoriti o jezeru, je pravi naslov **Bojan Maučec,** upravitelj Bukovniškega jezera, za katerega bi lahko mirne vesti rekli, da mu jezero teče po žilah. In tako je Bojan pravi človek za preverjanje verodostojnosti znanih zdravilnih točk, zaradi katerih je jezero zaslovelo: "Če verjamem, da pomagajo? Ja, kaj jaz vem, povem vam samo, da ko se jaz postavim tam zraven, se počutim popolnoma prerojen. Verjamem tudi številnim ljudem, ki so bili že na robu obupa zaradi zdravja in se jim je stanje izboljšalo. Saj vseeno, če je bilo to zaradi psihičnega učinka. Se pa je naval zaradi točk sedaj malo umiril, pred kakšnimi tremi leti je bilo tu vse polno ljudi." Med tem, ko s kamero snema prizore iz življenja žab, se vrne še v zgodovino jezera, ki so ga leta 1952 zgradili v namakalne namene. "Takratna kmetijska politika je načrtovala gojenje riža v Prekmurju. Šli so na Kitajsko in pomislili, da bi bilo kaj takega dobro imeti tudi v Jugoslaviji." Ti načrti se niso uresničili, in tako danes jez služi predvsem varovanju niže ležečega Dobrovnika pred poplavami. "Tudi jez danes nima več prvotne funkcije, saj je previsok in gladina jezera je skoraj vedno en meter pod vrhom jezu. Pač pa imajo s tem veselje ribiči. Več vode, več rib," skomigne Bojan.

Dober posluh

Prav zaradi rib v jezeru se Vesna odloči, da žabjega mresta ne bomo reševali v jezero, saj bi ga ribe pojedle. In pogovor spet nanese na žabje težave: "Eden od velikih problemov je intenzivno kmetijstvo. V vodi je preveč pesticidov, škodijo tudi gnojila, zaradi katerih v vodi zmanjka kisika in se paglavci ne razvijejo do konca."

Med tem začne svetloba počasi ugašati in v naši mlaki pod jezom je videti, kot da žab ni več. A nekaj rosnic se je vendarle poskrilo. "Te so bolj gibčne in hitrejše od krastač," se pritožuje Marjana med lovom zadnjih regajočih mrzlokrvnežev. "Pravzaprav je šele sedaj nastopil njihov čas, saj so nočne živali. Mnogokrat se kdo pritožuje zaradi preglasnega oglašanja, a naj poizkusijo ta zvok zamenjati z zvokom vlaka ali česa podobnega," pravi Vesna in se odpravi na nočno poslušanje žab. Zakaj poslušanje? Ker lahko z izurjenim posluhom določimo vrsto žabe po regljanju.

Andreja Kutin

Andreja Kutin

Nekateri na dotik žabe sprva še pomisliti niso upali, potem pa so jih že prenašali po rokah

Okolju prijazen turizem

In kaj čaka Bukovniško jezero v prihodnosti? Po besedah direktorice Zavoda za turizem Dobrovnik **Milene Kovač** je njihov glavni cilj ohranjanje narave in privabljanje turistov, ki jo bodo znali ceniti. V namen so pridobili tudi sredstva iz evropskih skladov v programu Phare, z njimi pa so uredili informacijsko središče. V načrtu so še pešpot okoli jezera in informacijski kotiček za otroke ter moderno izobraževalno središče, ki bo namenjeno različnim skupinam: gozdarjem, kmetom, šolarjem. Opremljeno bo z multimedijsko predavalnico in preprostim laboratorijem. "Turistični razvoj je na tem območju v velikem razmahu in takšne vsebine lahko pripomorejo k boljši ponudbi," je prepričana Kovačeva. **(ank)**

KOLEDAR

4. APRIL 2006

Danes godujeta:

Izidor, Beno

Izidor izhaja iz grškega imena Isidoris, ki je sestavljeno iz imena egipčanske boginje Isis, tj. Izida, in grške besede "doron", dar.

Reklo za danes:

Brez muje se še čevelj ne obuje.

Zgodilo se je na današnji dan:

188 - Rodil se je rimski cesar Caracalla (umrl leta 217), ki je vsem svobodnim prebivalcem Rima podelil rimsko državljanstvo. V Rimu je dal zgraditi znamenite Karakalove terme, kopališče za 1500 ljudi.

1876 - Rodil se je francoski slikar in ilustrator Maurice Vlaminck (umrl leta 1958), vodilni član fauvistov, slikarskega gibanja, ki je ime dobilo po revolucionarnih stališčih svojih predstavnikov.

1914 - Rodila se je francoska pisateljica, dramatičarka in filmska scenaristka Marguerite Duras (umrla leta 1996).

1929 - Umrl je nemški inženir Carl Benz, leta 1878 je izdelal dvotaktni plinski motor, 1885 pa je neodvisno od G. Daimlerja razvil enocilindrski štiritaktni motor z notranjim izgorevanjem.

Carl Benz

1949 - V Washingtonu so ustanovili Severnoatlantsko obrambno organizacijo Nato.

1968 - V Memphisu v ZDA so umorili ameriškega borca za črnske pravice Martina Luthra Kinga.

1991 - Umrl je Max Frisch, švicarski pisatelj in dramatik.

HOROSKOP

ZA 4. APRIL 2006

Oven

Za zaljubljence so dnevi prav strastni. Od čustev se vam kar megli. Občutek je pa prima.

Bik

Bikice in biki imajo radi lepe stvari. Te se nakupujejo v trgovinah, kamor še preradi zahajate.

Dvojčka

Prenagljena jeza vam ne bo prinesla nič dobrega. Umirite se, ne nabirajte si sovražnikov.

Rak

Veliko razmišljate o novostih, ki bi jih radi uvedli v svoje življenje. Čas je primeren.

Lev

Po jutru se dan pozna. Reklo bo res veljalo, saj bo dan nabit z dogodki. In to dobrimi.

Devica

Vaše razpoloženje se spreminja hitreje kot aprilsko vreme. Nekateri to kar težko opazujejo.

Tehtnica

Vzemite si dan za dušo in telo. Odidite na sprehod, se pogovarjajte, pridobite nove prijatelje.

Škorpijon

Danes se dogovorite za izpeljavo pomembnega posla. Dan je namreč več kot ugoden za to.

Strelec

Če mislite kaj prodati, storite to danes. Iztržili boste dobro ceno in dobili, kar ste želeli.

Kozorog

Mirnost vašega značaja vam ne bo dopustila, da bi nekoga dotolkli. Imelo vas pa bo.

Vodnar

Obeta se vam miren dan. Dobro počutje bo primerno za ureditev osebnih zadev.

Ribi

Zaplete boste razrešili s pomočjo nekoga, ki bo to najmanj pričakoval. To vam bo zelo polepšalo dan.

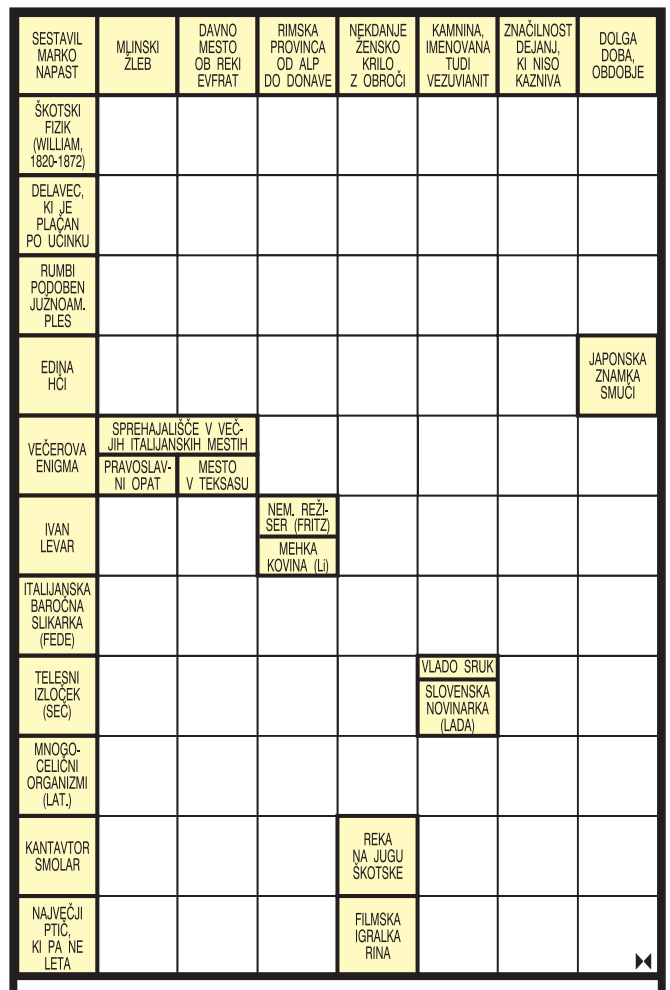

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: svetnik, patrola, atentat, rt, kana, Tičar, Amerika, korjamb, eter, strn, Ta, Teajtet, Angelca.